

Pelättimen lähikuva

JONATHAN DEMME on viime vuosikymmenen aikana kääntänyt kameransa NEIL YOUNGIN suuntaan kolmesti, vaihtelevin tuloksin. Tuorein yritys, JOURNEYS-DOKUMENTTI, onnistuu piirtämään intiimin kuvan vanhasta jäänpäästä.

JEAN RAMSAY

JONATHAN DEMMEN NEIL YOUNG -elokuvista lienee tunnetuin Heart of Gold (2006). Teos dokumentoi Prairie Wind -levyn materiaalin esittämistä Ryman-auditoriossa Nashvillessä – paikassa, joka tunnetaan maineikkaan country-ohjelman Grand Ol' Opryn kotisijana. Kuten itse levykin, dokumenttielokuva on hieman nössö eikä tavoita Neil Youngin koko skaalaa.

Harvempi on sen sijaan nähnyt 2000-luvun keskimmäisen Neil Youngin ja Jonathan Demmen kollaboraation The Trunk Show, jonka viralista julkaisua on odotettu parisen vuotta. Vuoden 2008 sähköistä kiertuetta dokumentoiva elokuva sai vuonna 2010 teatteri-ensi-iltansa, mutta leffa katosi pian sen jälkeen – kuten kaikki hankkeet, joihin Young ei olekaan tyytyväinen.

Journeys täydentää elokuvatrilogian ja saattaa olla sen onnistunein osa.

Journeys todella on dokumentti Neil Youngista. Suureksi osaksi elokuva koostuu lähikuvista, joissa Youngin pöhöttyneiden ja parransänkisten kasvojen pieninkin liike on tarkasteltavissa kuin mikroskoopin alla.

Kappaleita rytmittää niin ikään intiimin oloinen kiertoajelu Youngin lapsuudenkaupungissa Omemeassa, Pohjois-Ontariossa. Neil kiertelee veljensä Bob Youngin kanssa ja esittelee vanhoja kalapaikkoja ja kouluja, muistelee kolttoisia. Hän vaikuttaa muutenkin rentoutuneelta sellaisella tavalla, mitä hänestä on todistajalau-

suntojen perusteella vaikea uskoa. Tämä on yksi Demmen suurimmista ansioista: hän murtaa Youngin juron panssarin ja saa vietyä kameransa todella lähelle.

Konserttiosuoksien fokus on Le Noise -levyssä (2010), mutta nyt sen kautta pääsevät esiin myös sellaiset klassikkokappalet kuin Ohio ja Down by the River. Edellisessä hyödynnetään hienosti elokuvatekniikkaa: Kent Statessa sotilaiden luoteihin kuolleen neljän opiskelijan nimet lävähtävät ruudulle unisonissa Youngin laulaessa sydäntäsärkevää sanatonta kertosaettä neljä kertaa peräjälkeen.

Hienoja yksityiskohtia on paljon. Young vaihtamassa uskollisen kitaransa Old Blackin kaulamikille Down by the Riverin säkeistön alkaessa. Sign of Loven aikana ääri rajoillaan särähtävät kaiuttimet. Se, että kiertueilla mukana seuraavalla puuntiaailla on pupillien tilalla peilit.

Hitchhikererissa ja Down by the Riverissä kamera on sijoitettu mikrofoniiin, ja Youngin sänkinen naama tuntuu nielaisevan katsojan. Tätä lähemmäksi Youngia ei pääse.

Mistä tietää, että ollaan Kanadassa? You Never Callissa Young laulaa jääkiekko-ottelusta. Yleisö osoittaa suosiotaan.

Neil Young Journeys Rakkautta & Anarkiaa -festivaalilla 20.-30.9.
• www.hiff.fi

